

Dotknout se nebes

Mike Horn

Copyright © XO Éditions 2015

All rights reserved.

Translation © Hana Polívková

Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z francouzského originálu *Vouloir toucher les Etoiles*
přeložila Hana Polívková

Redakční úprava Otilie Grezlová

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
2019

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7633-072-6

Cathy, mé inspiraci

Křídla...

Tento velkolepý dar jsem dostal, když jsem byl malý.

Měl jsem s otcem takovou dohodu: mohl jsem chodit, kam jsem chtěl, ale v šest hodin večer jsem musel být doma, ani o minutu později. Do té chvíle žádná omezení, žádné zákazy. Mohl jsem dojít na kraj světa.

Křídla mě nesla daleko, hodně daleko...

Dnes je mi čtyřicet devět let. Desetkrát jsem málem umřel, ale dosud jsem tady. Život si pro mě připravil jednu zkoušku horší než všechny ostatní. Strávil jsem ji. Dostal jsem se z toho. Protože člověk, o tom jsem přesvědčen, je průzkumník. Zkoumá sebe, druhé, svět. I překážka je příležitost. Umožňuje zlepšit se, vyrůst. V nesnázích, když už mi zbývaly jen moje vlastní reflexe, vždycky jsem nechal mluvit to, co bylo ve mně nejhlouběji.

V amazonské džungli jsem z hladu zabíjel a jedl aligátory. Neměl jsem pušku, neměl jsem vysílačku, neměl jsem plynový vaříč. Měl jsem zem, řeku a hvězdy. Tak jsem prošel 40 000 km podél rovníku. Skončil jsem na místě, odkud jsem vyšel, bohatší o jedinečnou zkušenost. Setkání s malinkým škorpiónem na cestě, nejmenší ka-

pičku spadlou ze stromového patra tropického pralesa, nejtišší zavrčení šelmy, všechno jsem začlenil do svého života.

Poslední roky jsem lezl v Himálaji, plul podél břehů Somálska, cítil vůni větru pouště i přítomnost tálíbánků, viděl jsem umírat přátele vysoko v horách. Zažil jsem výšiny i pády.

Nádherné výšiny a strašlivé pády. Ale držel jsem směr. Abych dál vnímal ty nenahraditelné pocity.

Abych zkoumal nejnepřístupnější kouty planety. A také abych předal těm nejmladším lásku ke svobodě.

Té svobodě, která otvírá životu nekonečný prostor.

Maratonci z Himálaje

Je to příběh o šílené sázce...

Moji druhové v tomto dobrodružství se jmenují Jean Troillet, Fred Roux a Olivier Roduit. Všichni jsou vysokohorští průvodci a věhlasní himálajisté. Jean, když není zachumlaný, je holohlavý a zábavný. Byl první, kdo spolu s Erhardem Loretanem zdolal bez použití kyslíku Everest Hornbeinovým kuloárem na severní straně.

Také byl první, kdo v roce 1997 sjel část této hory na snowboardu. Vystoupil již na vrcholy K2, Dhaulágiri, Čo Oju, Šiša Pangma, Makalu, Lhoce a několik dalších osmitisícovek. A rovněž se plavil s mým přítelem Laurentem Bourgnonem, který v roce 2015 zmizel.

Pro Freda Rouxe je charakteristický zářivý úsměv. Krátké vlasy, jiskrné oči. Je to milovník života, který věnuje našim projektům šílenou energii. S ním, i když už nás víra opouští, zůstává motivace nedotčena. Fred má rád lidi a všechno umí vyřešit. Je ochotný šprýmař a nesnáší zbytečné konflikty. Takovému jako on člověk prostě musí důvěřovat.

Při společném lezení se z nás stali nerozluční přátelé. Často opakoval:

„V nouzi poznáš přítele!“

Ve výškách nad 8 000 metrů je Fred ve svých čtyřiceti dvou letech nesmírně rychlý horolezec. Je pevný jako skála a tlačí výkon až do zápalu plic... Olivier Roduit je velmi vyrovnaný, vysoce zodpovědný muž, který trénuje vysokohorské průvodce. Prošel si hory po celém světě. Já v něm vidím profesora, odborníka, který neustále počítá a měří. Nesmírně obezřetného. Rozumného.

My čtyři jsme sestavili takový extrémní plán: zdolat čtyři osmitisícovky za sebou. Bez kyslíku, bez nosičů, bez lan. „A bez rukou?“ zeptal se Fred. Ne, Frede, bez rukou by to nešlo...

Rozhodli jsme se spojit Gašerbrum 1, Gašerbrum 2, Broad Peak a nakonec K2, tu slavnou K2! Všechny čtyři hory spolu sousedí, navazují na sebe na severu Pákistánu a v čínské provincii Sin-ťiang. Je to obrovská výzva. Hned zkraje vyvstává otázka: je to rozumné, vybrat si začátečníka, jako jsem já? Nejsem alpinista. Ve skutečnosti všechno závisí na rozvržení, na počasí a na štěstí. A také na vůli. Rozvrh si mohu upravit, s počasím nic nesvedu, štěstí zkusím vyprovokovat a vůli mám, proboha, myslím, že jí mám na rozdávání.

Už technická stránka věci vyžaduje důkladné studium. Mám se co učit. Kdysi jsem sice zlézal jihoamerické Andy dosahující 6 000 metrů, ale nebezpečí se jasně ukazuje právě nad touto hranicí. Zvládnu to? Víím, že tu mám nejlepší učitele na světě. S Jeanem Troillem jsem prošel Grónsko a všichni mí partneři překonali osmitisícovky. Navíc budeme obklopeni lidmi, jako je dokumentarista David Ribeiro a génius v informatice Markus Wyss, který vyvinul satelitní komunikační programy.

Plán našeho dobrodružství byl brzy hotov: Markus nás doprovodí až do základního tábora ve výšce 5 000 metrů a instaluje zde své zařízení „live streamingu“ na film v přímém přenosu. Obrázky přijdou mé ženě Cathy se zpožděním 9 sekund, i když bude ve Švýcarsku. Vybavení minikamerami na způsob čelovek budeme zaznamenávat náš výstup obrazem.

Rozhodnuto, jdeme na to!

Je červen roku 2007.

Start!

O měsíc později, 10. července, dorážíme do Islámábadu. V pákistánském hlavním městě to vře. Toto muslimské město, administrativní srdce země, bylo postaveno na pustém místě v roce 1961. Je to lokalita plná nebezpečství: na dva kroky odtud leží Kašmír, země, na kterou si činí nárok Indie, a vztahy dvou rozdílných etnik, Paštunů a Paňdžábců, kteří zde sousedí, jsou napjaté. Situace je výbušná. A podnebí nic neřeší: v červenci teplota stoupá až ke 40 °C, dešťové srážky bývají mohutné...

V den našeho příjezdu zaútočila pákistánská armáda na Červenou mešitu, sunnitskou církevní budovu vedenou Abdulem Azízem Gházím a jeho bratrem Abdulem Rašídem Gházím. Už osm dní zde byli islamisté opevněni s rukojmími z řad žen a dětí. Džihád bratrů Gházíů skončí stovkami mrtvých. Opouštíme město za zvuků výbuchů a střelby z kalašnikovů. Pro nás to byla probdělá noc. Město páchne střelným prachem, nebezpečí je hmatatelnější než to, kterému budeme čelit v horách. Odjíždíme za svítání směrem na Skardu. Město na úpatí pohoří Karákóram vyniká neobyčejnou krásou. Tři jezera obklopená

sytě zelenými lesy odrážejí zasněžené vrcholy. Nedaleká poušť je na jaře posetá červenými květy. Jaké muselo být ohromení prvních cestovatelů ze Západu při pohledu na toto rajské údolí! Byl to Francouz François Bernier, kdo před třemi sty lety první popsal tuto zemi Skardu...

Můžete se sem dostat buď letadlem z Islámábádu s rizikem, že z vás divoké vichry vytřesou duši, anebo se vydat po KKH, Karakorum Highway, která – přestože se honosí názvem „dálnice“ – je jen úzká stezka, vytesaná do úbočí hory. Šest set kilometrů průsmyků, výmolů, úžlabin působících závrať, hroživých srázů, ale také všude koster nákladáků, nenadálých sesuvů půdy a toho nejnebezpečnějšího – pákistánských vozidel řízených kandidáty sebevražd, nevědoucích téměř nic o používání brzd.

Cesta trvá podle ročního období tři až čtyři dny. Vede přes města Besham, Kohistan, Chilas, Gilgit, Goro, Nagar, Passu, Soss a končí v Kašgaru, výchozí stanici čínské železnice. Blázní neváhají absolvovat tu cestu na kole. Vlastně ale nejsou větší blázní než my... Vyjeli jsme s úsměvem. Ten samý den jsme se vrátili s kyselou tváří: sesuv půdy silnici uzavřel. Poletíme tedy letadlem. Předpověď počasí je k nám naštěstí shovívavá.

Když vzletáme, jsme tou úchvatnou krajinou stejně uneseni jako dávní cestovatelé. Nyní, v červenci 2007, však nejsme ve Skardu jenom proto, abychom obdivovali krajinu. Hned po příjezdu nás vítá průvodce pověřený organizací. Později nám pomůže najmout si nosiče. Stroj se dává do pohybu. Jean, obeznámený s místními zvyky a obyčejí, se ujímá vedení. Představuje nám Jana, šéfa kuchyně, a jeho bratra, představitele pákistánské agentury. Je tu také náš styčný důstojník. Ten je povinný. Vstupu-

jeme do vojenského pásma na hranicích Kašmíru a Číny, velmi citlivé oblasti. Důstojník může dosvědčit, že jsme tu kvůli lezení a ne proto, abychom dodávali zbraně tálibáncům. Správně by se nás měl držet po celou dobu výpravy. To by nebylo příjemné. Tentokrát jsme to zařídili tak, že naši stravu nesnesl... a vrací se do Islámábádu rychleji, než by kdo tušil.

Nejprve jsme všichni naloženi do malých džípů a vezou nás do Askole. To je vesnice v údolí Shigar, hluboko v Karákóramu. Kamenitá krajina, jen tu a tam porostlá trsy trávy. Domy na úbočí hory jsou vrostlé do skály. Na moderní lávce přes potok nás přátelsky zdraví muži oblečení do *kurt*, druhu dlouhých košil, a s *pakuly*, tradičními barety na hlavách. I zde se nacházejí stopy moderní civilizace: džípy, elektrické osvětlení, voda z vodovodu. Ale o kousek dál tohle všechno zmizí. Čeká nás nebe.

2

Dialog s horou

Jedeme ještě kousek cesty džípem, krokoměrem měřitelnou rychlostí podle stavu silnice. Potkávají se tu tři horská pásma: Himálaj, Karákóram a Hindúkuš. Příroda je skvostná. Vyschlá, kamenitá krajina, drcená vznešeností hor. Přejíždíme nebezpečné lávky, houpající se nad rozbahněnými potoky, jen pár centimetrů od drolících se svahů.

Avšak velice brzy za Askole už musíme pokračovat pěšky. Šest přibližujících dní je třeba, abychom se dostali do Concordie, do *meeting point*, místa, kterým procházejí všechny výpravy. Je ve výšce 4 600 metrů nad mořem. Do tohoto rozlehlého prostoru směřují nejdelší horské ledovce na světě, Godwin Austen a Baltoro.

Abychom se tam dostali, vyšplháme nejprve k Jole a poté k Payu – tam kde začíná výstup po ledovci Baltoro – do Urdukasu – více než deset hodin chůze z Payu, odkud jsou vidět slavné věže Trango – a nakonec Goro 1, Goro 2, poslední etapa před Concordií. Po krátké noci v Askole zahajujeme jednání s šéfy nosičů. Potřebujeme stovku mužů na přenesení všeho materiálu. Nosiči se mezi sebou strkají, aby se mohli výpravy zúčastnit. Chtějí práci. Policista se

ohání pendrekem, aby zjednal pořádek. Výsledkem je něco mezi chumlem a organizovanou frontou. Naši šerpové jsou drsní, neúnavní muži, jejichž jediným zdrojem obživy jsou výpravy. Jsou obuti do špatných kecek, spí na tvrdém, jsou zvyklí na extrémní klimatické podmínky, což jim nebrání občas bleskově vyhlásit stávkou, aby se domohli zvýšení mzdy. Vyznačují cesty, upevňují výstupová lana, nosí lahve s kyslíkem, snášejí ranění, pro návštěvníky riskují životy. Místo batohů nosí primitivní koše s dřevěnou výztuží nebo jednoduché plastové kanystry. Dovnitř naloží všechno co potřebujeme: stany, lana, vařiče, nádobí, deky, mouku, čočku, rýži, cukr, sušené ovoce, kerosin. Každý balík váží asi třicet kilo. V téhle nadmořské výšce je těžké nosit náklad. K naší karavaně se připojuje několik mul, jeden jak a kozy.

Znovu vyrážíme na úzké stezky, po nichž může postupovat sotva jeden člověk. Kráčíme husím pochodem po pěšině vinoucí se podle koryta řeky Braldu. Morálka skupiny je trvale dobrá, jdeme svižně, brzy pronikáme do středu morény, poseté nekonečným množstvím balvanů, suti a kamenů.

V tomto terénu je těžké udržet pravidelný krok: nohy kloužou, kotníky se zvrstávají, paty těžko nacházejí oporu. Tak postupujeme šest, někdy i deset hodin denně.

Cestou míváme provizorní ubytovnu, hlídanou vojáky zachumlanými do dek. Vypadají, jako by čekali přepadení, které nikdy nepřijde... Nesmyslná hlídka.

Ten obrovský ledovec je pustý. Nikdo tu není. Jen občas sem nějaký nosič donese vojákům jídlo nebo kerosin. Je tu náměsíčná jak atmosféra, tak i krajina. Všechno vypadá tak odloučeně od světa, jako by vzdálenost od civilizace chránila majestátní krásu těch míst. Je zvláštní, že tak málo lidí má možnost obdivovat takovou podívanou.

Jako nováčka v tomto horolezeckém dobrodružství mě udivuje, že nezakouším žádné potíže způsobené nadmořskou výškou. Naopak, přijímám tu zvláštní energii z hor, jako by se postupně všechno zjednodušovalo. V té větry zametané rozlehlosti se všechno redukuje na to podstatné: myšlení se soustřeďuje na námahu, budoucnost se omezuje na večerní bivak. Za soumraku, zatímco si stavíme stany, náš kuchař Jan připravuje jídlo. Sleduji nosiče, muže tvrdé dřiny, zplozené horou; všichni jsou z jedné tibetské etnické skupiny zvané Baltí. Jsou bratřenci Burigů, Ladakhiů, Dardů. Mluví jazykem, o kterém někteří tvrdí, že existoval už dvě stě let před naším letopočtem. V patnáctém století se stali muslimy, ale zachovali si buddhistické obřady a používají znamení svastiky, zalomený kříž, který vidíme na zdech mešit.

Svastika vyjadřuje „blaho“ nebo „co nosí štěstí“.

Pro ně je symbolem věčného návratu.

V Urdukasu se setkáváme s vracejícími se kolonami. Dávají nám cenné informace o stavu míst, kam směřujeme. Je to důležité: rozhodli jsme se vyrazit až uprostřed sezóny, jelikož Jean se domníval, že se změnou klimatu přichází zima čím dál později. S trochou štěstí bychom měli těžit z příznivých podmínek. A další výhoda: na svazích nás nebude tolik.

Šestnáctého července, v den mých narozenin, jsme došli do tábora na Goro 2. Těžko si představit krásnější dárek než tento strohý ledovec obklopený božskými horami.

Když přicházíme do Concordie, jsou zde už jiní alpinisté se svými stany. Využívají chvíle odpočinku, jedí místní placky *pakory* a pijí čaj. Pod štíty, které obklopují Concordii, se člověk cítí nepatrný. Moc dobře se tu nedýchá.

Neběhá se, chodí se podivně, a přece tu má člověk pocit klidu. Tak jako John Frederic Hardy, neúnavný cestovatel, který před více než sto lety pojmenoval toto místo Concordia. Ten mluvil o pokojném srdci. Odtud to jméno: Concordia, shoda...

Nalevo vidíme Broad Peak se třemi vrcholy a dál, mnohem dál, v hloubi ledovce Godwin Austen, pověstnou K2. Před námi se tyčí masiv do výšky skoro 8 000 metrů, to je Gašerbrum 4 (G4). Zakrývá Gašerbrum 1 (G1) a Gašerbrum 2 (G2), naše první dva cíle, které leží od nás vpravo, jeden a půl dne cesty za touto horou. Jsem ohromen tou velikostí, tou nadměrností, tou krásou, kterou jsem si stokrát představoval.

G1 je jedenáctá nejvyšší hora světa: 8 068 metrů. Na mapě je od skupiny hor XXL nejdál: někdy se jí říká „Hidden Peak“, skrytá hora. Často je zahalená do mraků, schovává se před zraky. Byla dobyta v roce 1958. Do té doby se předchozí výpravy – Dyhrenfurthova v roce 1934 a Henryho de Ségogne v roce 1936 – zastavily pod hranicí 7000 metrů. Nacisté a později Sověti chtěli dokázat znamenitost „nového člověka“, a proto sem vyslali své alpinisty, ale byla to zbytečná námaha. Tady nevítězí ideologie, vítězí hora.

Je třeba se vyzbrojit železnou vůlí a být v dokonalé fyzické kondici. A mít trochu štěstí, i to je nutné.

Napravo nastupujeme na ledovec Vigne. Tu a tam nám dává varovná znamení – mumifikovaná kostra muly, zrezivělý drak vyřazeného vrtulníku, násep označující hrob – připomínají číhající nebezpečí.

Když po jedenapůldenní chůzi z Concordie přicházíme do základního tábora v nitru ledovce, máme přímý vý-

hled na Gašerbrum 1 a Gašerbrum 2. Ledová sprška rozmácela pěšinu i lidi. Toužíme po jediném: dostat se do sucha a tepla. Zato být sám je nemožné. Na moréně se to vlní stany všech barev: červené, modré, zelené, žluté. Snad dvě stovky jich je... kde se tu bere tolik lidí? Ty největší modré stany slouží jako jídelna a kuchyň. Je to jako bistro: jde se tam, abyste se setkali s druhými horolezci, popovídali si, vyměnili si názory. Po zbytek času se cení co největší zdrženlivost. Protože když žijete několik týdnů ve stádu, začnete dbát o své soukromí. Pokud to není nutné, nikdo nevstoupí do stanu, aniž by se ohlásil nebo nebyl pozván.

Vybíráme si místo stranou. Budeme tu ve výšce kolem 4 900 m žít tři měsíce. Čistíme zem od odpadků, přenášíme kameny, abychom urovnali plochu a postavili kuchyňku. Ledovec není hladký, všechno je roztržité, hrboleté. V téhle nadmořské výšce je to úmorná dřina. Nejsme dostatečně aklimatizovaní – nedostatek kyslíku je znát a únava také: už šest dní jsme tvrdě stoupali. Sotva zvednu nohu, abych udělal krok, těžce dopadne na zem. Jako toalety zde Baltí postavili z kamení vížky uzavřené plachtou.

Připravujeme se. Před výstupem je nutný odpočinek, musíme se aklimatizovat. Nevídné počasí nás samo vyzývá, abychom zůstali dole.

Když je pěkné počasí, teplota hned stoupne na 15 °C. Jakmile začne sněžit, klesne na -1 °C, -2 °C. V noci spadne na -20 až -30 °C, někdy s děsivými vichry. Často se říká, že během dvou dnů můžete zažít všechna roční období. To je „předpověď počasí z Baltoro“. Předpověď, která nechává málo času na lezení...

Kameraman David hledá místa na filmování. Markus se zabývá svými komunikačními systémy a staví solární pa-

nely. Kontrolujeme si svou výbavu, spíme, čteme, povídáme si. Češi nás zvou na čaj. Vědí o slávě Jeana Troilleta a jeho skromnost na ně dělá dojem. Pro tyto mladé horolezce už je legendou... Rozhovor se pochopitelně točí kolem meteorologických podmínek, nezdařených pokusů kvůli zkaženému počasí, kolem přístupových cest. Češi jsou netrpěliví: tábory mají vystavěné, cesty označené fixními lany. Čekají jen na okno v předpovědi. Ale Jean podotýká, že po přivalech sněhu během posledních dní je výstup nebezpečný. Lepší je počkat, až se hora zbaví lavin.

Fixní lana? My se obejdeme bez nich, budeme lehčí, volnější. Připnutí lidé jsou závislí jedni na druhých. Když jeden spadne, je velké nebezpečí, že strhne i ostatní. My ostatně musíme být trpěliví. Dokud organismus není přizpůsoben, je třeba vracet se několikrát z horních táborů do základního. Aklimatizace je nezbytná, vyžaduje čas. Pak už stačí jeden nebo dva dny na finální výstup.

Tradiční alpinisté bivakují obvykle na všech etapách výstupu. Po základním táboře následuje:

- předsunutý základní tábor (Advanced Base Camp)
- tábor 1
- tábor 2
- tábor 3
- a někdy, jako u K2, tábor 4.

My jsme se rozhodli dojít rovnou do tábora 2, a až budeme řádně rehydrovaní, dorazit na vrchol bez zastávky v táboře 3. To je náš způsob, jak odpovídáme na výzvu hory. Pro nás je tento horolezecký, téměř letecký styl čistší.

Od základního tábora na vrchol a zpět bude celé dobrodružství trvat asi 40 hodin. Na rozdíl od vžité představy pro himálajisty není cílem, k němuž se upínají, vrchol hory. Při stoupání myslí jen na sestup. Obsedantně. Skutečný vrchol je návrat do základního tábora. Celý a živý.

Přes dobrosrdečnou atmosféru v základním táboře se zde projevuje určitá horečnatost. Někteří trpí opakovaně migrénami. Nevyrovnáváme se s nadmořskou výškou všichni stejně. Je třeba dát si pozor na nejvíce alarmující příznaky, na otoky nebo dýchací problémy. První dny jsou nejchoulostivější. Příznaky horské nemoci jsou známé: anorexie, nevolnost, zvracení, bolesti středního ucha, nespavost, arteriální hypertenze, dehydratace. V nejvážnějších případech se nebezpečí jmenuje cerebrální nebo kožní edém, mikrotrombóza, eventuálně kóma.

Pak je jediný lék: sestup.

V našem družstvu se našťestí vede všem dobře. Markus výš nepoleze a David se usadí ve výšce 6 000 metrů, hned za oblastí ledovců, v táboře 1.

V mikrospolečnosti základního tábora se lidé často znají, většinou už se setkali. Mezi těmito horskými blázný jsou dva naprosto výjimeční Italové, Mario a Mario. Zůstávají ve svém koutku, ostatní svět je jim lhostejný. Kouří cigarety, popíjejí kávu a čučí na vrcholky. Nevypadají, že by spěchali, mají plno času, polezou svým tempem. I oni zvolili čistý výstup bez nosičů, bez kyslíku, bez lan. Jsou tělem i duší s přírodou, nic si nedokazují, prostě to dělají. Když se zhorší předpověď počasí, co na tom, slezou dolů

a počkají, až se vyjasní. Nejde jim o úspěch, ale jen o potěšení. Je to způsob bytí.

Trávíme den pozorováním hory spolu s našimi dvojčaty. Jakou má náladu – „mood“ – ten obr, který se tu před námi vypíná? Snažíme se hoře porozumět. Bude rozmarná, nepředvídatelná, proměnlivá, přátelská? Chceme ji vidět za každého počasí, v každou denní i noční hodinu. Musíme si na sebe zvyknout. Čím lépe ji známe, tím větší máme naději dostat se na vrchol a vrátit se živí. Je to vztah, který se mezi námi a horou rozvine...

Týden po našem příchodu se počasí obrací. Konečně můžeme šplhat a založit ve výšce asi 5 600 metrů předsunutý tábor. Převýšení je kolem 700 metrů a stoupání už představuje značné technické obtíže. Fred a Olivier kráčí v čele. Jsem překvapen tím pocitem tíhy: jsem zvyklý na rovině polykat kilometry a zde cítím, jak zpomaluji. Čím jsem výš, tím jsou mé pohyby těžkopádnější. Hlavu mám jasnou a jsem si plně vědom svého úsilí. David mě následuje s námahou a se zaťatými zuby. Jean postupuje opatrně, je vidět, že je zkušený. S klidem si vybírá místo, kam dostoupne, posuzuje směr. Jeho styl kontrastuje s mým: já jsem jako děčko vzrušené dárkem.

Před námi třpytící se ledovec. Je to bludiště. Otevřené trhliny, skryté trhliny, je třeba být opatrný. Jako minová pole, která jsem viděl v Angole. Pod první minou se často skrývaly další, napojené na časový spínač a připojené k celé řadě výbušnin. Zde je třeba si dávat pozor na neviditelné praskliny, na můstky nezpevněného sněhu, na zrádné seraky. Pár praporků označuje schůdné cesty. Krok vedle a je to smrt. David se doslova lepí na Jeana. Držím se v jejich stopách. Slunce praží, led znásobuje světlo, krystaly ozařují prostor, a kdybychom tomu nevěnovali

pozornost, spálily by nám sítnici. Modré zóny, bílé zóny, paleta barev je neuvěřitelně krásná.

Po čtyřech hodinách jsme v ledovcovém kotli. Poryvy větru, někdy prudké, zdvíhají mračna prachu a zmrazků. Před námi ční Gašerbrum, zdrcující, majestátní, kolosální, tichý. Severozápadní svah, kterým polezeme, je ohromující. Poměříjeme tu obtížnost, malí človíčky u nohou kamenného obra.

Hora stojí přede mnou a mluví na mne.

Jeden den odpočinku a aklimatizace. David kontroluje stativy, Fred připravuje interviews. Češi, kteří přišli před námi, se usadili ve velkém stanu blízko nás. Jednoho z nich, nejmladšího, jmenuje se Karel, Jean poznal – setkal se s ním při minulé výpravě. Kluka to potěšilo, začervenel se radostí.

Od tohoto předsunutého základního tábora už se po námaze nezotavíme. Den ode dne ztrácíme sílu. Za týden shodíme jeden až jeden a půl kila. Ubývá nám tuk, svaly, rozplýváme se před očima.

Znovu vyrážíme, abychom postavili tábor 2 ve výšce 6 400 metrů. Vzápětí se na nás valí husté mraky a pohlcejí nás. Už nevidíme ani obrysy, ani trhliny. Freda a Oliviera na špici následuje Jean zkušeným krokem horala: pomalu a pravidelně, jako starý diesel. Já zaútočil silou příliš rychle, hora mi hned dala na srozuměnou, že to není její styl.

Vzdálil jsem se. Zkouším najít správný rytmus. Umím chodit ve vánici, překonat únavu i chlad, ale tady je to jiné. Musí se najít správná rovnováha mezi vynaloženou energií a ušetřenou silou. Naštěstí se ostatní často zastavují, a tak když skupina stojí, skoro ji doháním. Znovu vyrážejí.